UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini, ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Baptismvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

Visual Library

Flo. infrà Homicidium. §. 2.

2. BANNIENS iniustè aliquem, de amissis, & damno secutis, ex iniusto banno satisfacere tenetur, vltra mortale, secundum Inn. in c. fi. de his quæ vi, met. c, fi. Causam enim damni attulit iniustè, Bannum enim fuit occasio amissionis rerum suarũ, nec metus fuit vanus, sed talis, qui poterat in cõstantem virum cadere.

BAPTISMVS.

1 BAPTISMVS Ioan. Baptistæ nõ erat sacramentũ, nec conferebat gratiã, sed tantùm disponebat homines: & erat figura baptismi Christi. Thomas 3. part. q. 70. art. 1. & oẽs qui fuerant baptizati baptismo Ioannis, tenebantur baptizari baptismo Christi. Tho. 3. par. q. 38. & 4. sentẽ. d. 2, q. 2. a. 1. contra magistrum.

2 BPATISMVS, secũdum, Tho. 3. par. q, 66. a. 1. est ablutio corporis exterior facta sub prescripta forma verborum, adde cum intentione baptizãdi, &c. hæc enim tria de substãtia huius sacramenti sunt.

3 AD baptismum cœperũt homines obligari post Christi passionem, & resurrectionem: secundũ Th. 3. part. suprà, quia per baptismũ configuramur passioni & resurrectioni Christi, inquantũ morimur peccato, & resurgimus ad nouitatem vitæ spiritualis.

4 BAPTISMI forma est hæc: Ego te baptizo in nomine patris, & filij, & spiritui sancti. Aliqui addũt Amen. in c. 1. de baptis. & Tho. 3. part. q. 66. artic. 5. Ly ego, non est de substantia huius formæ, secundum Tho. vbi suprà, set ponitur ad maiorem expressionẽ. Concor. Inno. in dicto. c. 1. Si enim esset de substantia, Græci. qui non ponunt, non baptizarent, & tamen verè baptizant, cuius signũ est, quia quando ad Romanã ecclesiã reuertuntur, non baptizantur de nouo, peccant tamen Latini, dimittentes Ly ego, secundum Per. de Pal. quia faciunt cõtra ecclesiæ præceptum. Ad hoc est tex. in c. retulerunt, de conse. dist. 4. ideò si dimittatur, tenet baptismus, vt dicit gl. in c. multi. de conse. dist. 4.

5 HOC verbũ Baptizo, est de substantia, & sine illo non esset baptismus. S. Th. vbi suprà, & secundũ decret. Ale. loco cuius Græci dicunt, Baptizetur. Item ly, te, est de substantia, secundum Tho. ibi, & Pet. de Pa. & dictã decretalem. Si tamẽ loco, Te, poneretur nomen propriũ, vt dicendo: Ego baptizo Petrum, Tab. dicit se credere quòd valeret, quamuis peccaret, cùm & Græci ponant nomen proprium, dicendo: baptizetur Petrus, &c.

6 EXPRESSIO personarum Trinitatis, est de substantia formę, secundum Tho, vbi suprà quia baptismus à sancta trinitate primò efficaciã habet, & sic habet determinatio ecclesiæ, in c. in Synodo Angelorũ. de conse. dist. 4. Ita vt qui vnam tantùm personã, vel duas nominaret, nihil efficeret, nisi hoc ex instinctu Spiritũ sancti faceret, vt dicti S. Th. & vt in primitiua ecclesia factũ esse legimus. Act. 8. Sic enim instituit Christus. Matth. vlt.

7 BAPTIZANTES eos in nomine patris, & filij, & spir. &c. Hoc tenet Pe. de Pa. qui dicit Ioan. gl. errasse in ea. à quodam. de conse. dist. 4. Neq; etiam valet, si quis dicat: In nomine Trinitatis, nisi exprimat personas, secundum communiter docto.

8 Ly, amen, non est de substãtia, neque de præcepto, ita vt qui non dicit, peccet, nisi fortè vbi particularis consuetudo hoc haberet, secundum Petr. de Palu. Ly in, & ly &, vt dicunt quidam, sunt de substantia, quamuis loco ly &. posset poni. secundum Inno. in cap. de baptis. aliàs si dimittantur, non erit baptizatus.

9 NON licet mutare formam baptismi, neque aliorum sacramentorum, quia si non licet mutare materiam, multo minùs formam, quæ principalior est in sacramentis, secundum Th. suprà. intellige in his quæ sunt de essentia formæ, & nisi ex instinctu spiritus sancti. Si autem aliquid pertinet ad formam ex determinatione ecclesiæ, & id dimittatur, perficitur quidẽ sacramentum, licèt peccatum incurratur.

10 Qui-

10 QVILIBET siue catholicus, siue hæreticus, vel infidelis baptizãs, si seruat ea, quæ sunt de essentia formæ, & materiç huius sacramenti, & intẽdat facere quod facit ecclesia, siue addat, siue minuat, verè baptizat, etiã si intenderet inducere errorem, secundum Pe. de Pa. vbi suprà, sicut Græci verè consecrant in fermentato, & tamen errorem inducunt, dicentes non posse confici nisi in fermentato. Si tamen intenderet mutare formam ecclesiæ, & sic induceret errorem, nil faceret, quia non intenderet facere, quòd facit ecclesia, secundum Thom. 4. sent. d. 6. in expositione literæ.

11 GRAECI baptizant sub hac forma, videlicèt, Baptizetur. N. in nomine patris, & filij, & spiritus sancti. Et tenetur communiter apud Doctores, quod tales sunt verè baptizati. Et sic ecclesia habet, quia sic baptizati non ampliùs rebaptizantur, vt suprà dictum est. §. 4. & si Latinus baptizaret modo Græcorum, credo quòd baptismus teneret, licet mortaliter peccaret peruertendo ritum ecclesiæ, sicut si in fermentato consecraret. Quidam tamen dicunt quòd talis non esset baptizatus, quod tamen non videtur verum, quia seruantur ea quæ sunt de essentia huius sacramenti, quò ad formam & materiam, aliter neque Græci verè baptizarent.

12 QVI dicit, ego baptizo vos, quando simul plures baptizantur, propter magnã necessitatem, sicut tẽpore Apostolorum, efficit baptismũ, nec peccat: cessante autẽ necessitate, peccaret, licèt verè baptizaret, quia dicendo vos, nõ mutatur forma: quoad significatũ. Vos enim significat te, & te: secus quando mutaret ego, in nos, dicendo nos baptizamus, quia nihil faceret, & peccaret. Non enim ego, significat idem quod nos. Si tamen cùm quis dicit nos, non intendit significare plures baptizantes, sed hoc dicit secundum consuetum modum, quo magni viri vtuntur ob grauitatem. Similiter dicendo baptizamus vos, ob reuerentiam personæ, intendens vnam personam, & non plures, licet peccaret, tamen efficeret sacramentũ, quia non variatur significatio. Hæc secundum Pet. de. Pal 4. d. 3. q. 1. a. 3. Secus autẽ esset, quando per ly nos, intelligeret plures baptizantes exprimere, secundum eundem. Pet.

13 SI plures simul immergerent, ita quòd quilibet diceret, ego te baptizo, &c. esset baptizatus, licèt peccarent non seruantes ritum ecclesiæ, nec essent puniendi tanquàm iterantes baptismũ, nisi hoc intenderent, quia eadẽ actio potest à pluribus exerceri, Si autem dicant, nos baptizamus te, non erit baptizatus, quia non seruatur forma, quando non remanet idem significatum, ex S. Thom. 4. sentent. d. 6. q. 2. a. 1. quol. 1. ad. 3. Ex hoc patet, quod Sanct. Thom. non est oppositus. Pet. de Pa. qui dicit, quòd dicẽdo nos, efficitur baptizatus: quia Petrus loquitur, quando vnus baptizat, S. Tho. loquitur, quando plures baptizant. Nõ potest etiam baptizans mutare nomina personarum dicendo, in nomine genitoris, geniti, & spirati, vel dicendo in nominibus patris, &c. secundum Thom. vbi suprà.

14 BAPTIZANS, & corruptè verba proferens ex industria nõ videtur intendere facere quod facit ecclesia, & consequẽter nõ videtur baptizare. Vel hæc profert ex ignorantia, vel ex linguæ defectu, & tunc si est tanta corruptio, quòd auferat locutionis sensum, non baptizat, si autem remanet, erit baptizatus: & hoc est maximè signũ quòd sensus non mutetur, si corruptio non sit in principio dictionis, sed in fine, secundum Thom. Et dicit Petr. de Pal. quòd qui nescit, vel non potest bene proferre verba, abstineat nisi in necessitatis articulo. Melius enim est non facere, quàm malè facere.

15 BAPTISMVS, & alia sacramenta, in omni lingua, & omni voce, dũmodò remaneãt principalia significata, confici possunt. Vnusquisque ergo linguam suam seruet, & vsum verborum, vt nec vetula in Latino, nec La-

tinus in Græco, nec contrà, nec Italus in Alemanico, ne errent, baptizét, secundum Pet. de Pa. vbi suprà.

26 BAPTIZANS, & diminuens aliquid, quod est de forma substantiali, secundum Pan. in c. 1. de baptis. nil facit, vt dictum est suprà. Addens autē aliquid contrarium formæ, vel intendens per addita mutare ritum ecclesiæ, nil facit, quia non intendit facere, quod facit ecclesia. Secus addendo aliqua, vel propter deuotionem, vel alio respectu. ex S. Tho. 4. sentē. d. 3. Quippè seruantur substantialia huius sacramenti.

27 SI puer moritur antequàm compleatur forma verborum, vt postquā dixit sacerdos, ego te baptizo in nomine patris, summus sacerdos supplet, & censetur baptizatus, potestq; in sacro sepeliri. Tho. suprà. Et quando occurrit dubium, an sit baptizatus, verè potest sub conditione baptizari, dicendo, si non es baptizatus, & cætera.

28 SI ordo, vel aliquid circa verba mutetur, quòd non mutet significationem, vel verborum integritatem, erit verè baptismus, vt dicendo. In nomine patris, & filij & spiritus sancti, ego te baptizo, vel aliter.

29 SI autem fiat tanta interruptio, vt intercipiatur baptizantis intentio, tūc non erit vna forma, & ideò vtraque per se erit imperfecta, nec sufficiet ad baptismum, vt si dicat baptizans, ego te baptizo, & post interponatur longa historia, quia finita, postmodū dicat, in nomine patris, & filij, &c. Si autem fiat parua interruptio verbi non corrumpentis formam, vt si dicat, in nomine patris omnipotentis, vel silentium teneat, & sequantur alia verba, vel si tussis interueniat, vel huiusmodi, quod intentionem non discontinuet, tunc erit vnitas formæ ab vnitate intentionis. Hæc ex Thom. 4. sent. suprà. Pet. de Pa. dicit, quòd si fiat tanta interruptio, quòd nō solum actualis, sed etiam habitualis intertumpitur intētio, nihil fiet, secus quando tantum actualis interrumpitur.

30 PROLATIO verborū est necessaria, & sine ea nihil efficitur in c. detrahe. 1. quæst. 1. ideò mutus baptizare non posset.

31 BAPTISMI materia est aqua naturalis, quæ veram aquæ speciem retinet: ideò si esset ita corrupta, vel mixta quòd veram speciem aquæ non haberet, non esset conueniens materia: secus si non amisit speciem, vt quia est calida, frigida, turbida, vel clara, maris, fontis, fluminis, cisternæ, ex lixiuio, aqua balneorum, ex brodio, nisi adeò esset spissum, vt aqua non appareret. Si tamen ex eo stillat aqua, sicut ex luto, potest fieri baptismus. Et signum quòd aqua amiserit speciem ex permixtione, est quando amisit debitam raritatem, & eam nō habet actu, vel potentia. Nam glacies, & nix, licèt non habent raritatem in actu, habent tamen in potentia, quia possunt liquefieri, & sic verè sunt aqua. Tho. vbi suprà.

32 BAPTISMVS debet fieri cū chrismate nouo, scilicet illius anni, nisi vrgente necessitate, & sacerdos contrarium faciens punitur. vt in ca. si quis de consec. dist. 4. & idem dic de confirmatione. cap quoniam. de sent. excom. li. 6.

33 CVM aqua rosata, vel de alijs rebus per lambicum resoluta, vel alchymica, vrina, saliua, sudor, aqua sanguini supernatante, non potest fieri baptismus: quia veram aquæ speciem non habent, secundum Tho. suprà, & Pe. de Pa.

34 Ex aqua pluuiali, resolura ex nubibus, ex rore, ex aqua resoluta, ex niue, grandine, glacie, & pruina, licet baptizare, non autem ex niue, grandine, glacie, & pruina: secundum Petrum de Pal. suprà. De aqua ex sale resoluta, secundum Angelicam in ver. baptism. 2. non licet: nisi ad dulcedinem reduceretur, tamē hæc ratio nō valet, quia dulce & amarum, non mutat speciem aquæ, cum aqua maris sit amara, & ex aqua fiat sal, & ex sale aqua, sicut glacies fit ex aqua, & iterum aqua ex glacie. Hoc tamen habet dubita-

dubitationem, ideò si fieret baptismus cum ea, crederem tenere, propter rationem dictam. Consulerem tamen, ne quis faceret, nisi in articulo necessitatis.

35 BAPTISMVS potest fieri & per trinam immersionem in aqua, & per vnam tantùm. Potest etiam fieri & per immensionem, & per effusionem, & aspersionem, peccaret tamen, qui baptizando non seruaret ritum suæ matris ecclesiæ non Metropolitanæ, vel Romanæ, nisi vrgente necessitate, vt quia aqua est pauca, vt non possit fieri immersio, vel propter pueri debilitatem, vel baptizantis, & huiusmodi. Vbi est consuetudo immersionis, non fiat aspersio, &c. vt in ca. de trina. de con. d. 4. Thom. 3. part. q. 66. a. 7. communior tamen & conuenientior est per immersionem ritus.

36 SI baptizás trinam immersionem intendit, & in prima puer moriatur, non est baptizatus: secundum Tho. vbi suprà. & baptizans est irregularis: secundum Pe. de Pa. quia videtur esse causa mortis. Si verò vnam tantũ intendit, prolatis verbis in prima immersione, est baptizatus: secundum Tho. suprà.

37 NON est necesse totum corpus baptizandi immergere, vel abluere, vel aspergere, sed caput sufficit, quod est pars principalis: secundum. Thom. 4. sen. d. 3. & prolatio verborum quæ simul debet fieri cum ablutione, sufficit, quod incipiatur à baptizante, antequam finiatur ablutio, & econtrà: secundum Sco. & Rich. in 4. sent.

38 NVLLVS in vtero matris existẽs debet baptizari. vt in ca. qui in maternis. de con. dist. 4. natus tamen ex vtero, si caput emisit, & periculum mortis immineat, aspergi debet aqua & à quocunq; baptizari, & si seruata fuit debita forma, natus ex vtero, non est amplius baptizandus. Si verò manum vel pedem emisit, illa pars aspergatur aqua, cum verbis baptismi, & sic Deo committatur. Si tamen natus vixerit, est iterum baptizandus, cum cõditione, quia talis communiter à Docto. non reputatur baptizatus. Hæc secundum Thom. tertia parte. quæstio. 68. Apostoli tamen aspergendo baptizabant, in qua aspersione, clarum est, quod non omnes in capite ab aqua tangebantur, sed in aliqua alia parte corporis. Ad hoc dicit Pe. de Pa. quòd Dominus supplebat, vel ex Dei dispensatione erat, sicut quod in nomine Christi baptizarent. Et si appareret cũ pelle secundina, sic etiã debet baptizari.

39 MATER viua nullo modo debet scindi, vt puer extrahatur, & baptizetur, etiam si illum moriturum sine baptismo constaret: secundum Tho. 3. part. suprà. etiam si mater esset damnata ad mortem: tunc in illo casu, executio debet differri vsq; post partum. ff. de pœn. l. prægnãtis. sed mortua matre prægnante corpus eius non debet sepeliri, donec puer extrahatur eam scindendo: secundũ Pet. de Palu. & Archid. Floren.

40 PROIICIENS puerum morti propinquum de ponte in flumen, vel in puteum. & dicens verba, intendẽsque baptizare: secundum Petr. de Pal. 4. d. 6. quæstio. 1. a. 2. non erit baptizatus: oportet enim quòd baptizans, aliquo modo attingat baptizatum. Si verò cum fune in canistro eum deponat immergendo, & eleuando puerum de aqua cum verbis, & intentione, erit baptizatus: secundum eundem Pet. de Palu. non enim est necessarium, quòd immediatè baptizans tangat baptizandum: idem tenet Richard. Et in tali casu deberet vestem deponere in aquã, & cum illa extrahere aquam, & cum illa aqua postmodùm de veste expressa, baptizare. vt dicit Petrus de Palud. ibi.

41 SOLENNITATES, quæ solent fieri secundum consuetudinem ecclesiarum, non requiruntur de necessitate, tamen dimittens eas nisi articulo necessitatis, mortaliter peccat. Quilibet enim debet ritum suæ ecclesiæ seruare. Et secundum Panormita. in capit. nõ vt supradicto. solennitates dimissę, debent suppleri si superuiuat.

42 ADVL-

42 ADVLTVS non potest constituere procuratorem, qui pro eo respondeat, sicut pro paruulis fit. c. non pro paruulis. de con. d. 4.

43 SI dubitatur de aliquo an sit baptizatus, & sit dubium iuris propter diuersitatem opinionum, vel dubium facti, quia inuenitur in nemore, vel ad ostium alicuius, tunc est sic baptizandus, Si tu non es baptizatus, ego te baptizo, &c. Ex alio autem dubio non debet de nouo baptizari: secundum Tho. 4. sentē. d. 6. a. 1. quol. 1. intellige: secundum Petr. de Pa. & Ar. Flor. 3. part. tit. 14. c. 13. si omnia quæ sunt de substantia cōcurrerunt. Si autem esset probabile dubium, quòd nō fuissent ea, quæ sunt de substantia: vt quia vetula nesciuit bene proferre verba, potest sub conditione dicta baptizari.

44 PANNVS, quo ligantur frōtes cō firmatorum, & vestis, quę ponitur in capite baptizati, possunt iterum sumi ad idem officium. c. si quis noluerit. de con. d. 4.

45 PVERI sunt statim baptizandi secundum ritum propriæ ecclesiæ, maximè propter periculum mortis: vt in capitul. venerabilis. de consect. dist. 4. ideo à peccato non excusantur differentes, neque qui primò pueros baptizare faciunt in domo sine solennitate, extra necessitatis casum, sed propter maiorem pompam, vel expectationē compatrum. Non enim hoc est sufficiens causa & illi verè non efficiuntur compatres, quia iam erat puer baptizatus: vt dicit Angel. ver. bap. 4. Ex quo potest elici, quod non oritur inter eos spiritualis affinitas, matrimonium impediens.

46 ADVLTI si mortis periculū imminear, sunt statim baptizandi, fide prius eis exposita. capit. ne quid absit de consecratio. distinct. 4. Si verò periculum non imminet, per menses octo debent catechizari, id est, instrui, vel tempore arbitratio, & sic intellige capitul. Iudæi. & se. de cons. dist. 4. & proprium tempus baptismi istorum est Pascha, & Pentheceste: vt in capitul. catechismus. de con. distin. 4. Et his consentit Thom. 3. par. supra. Possunt etiam alijs temporibus baptizari, postquam sunt bene instructi, & probati in stabilitate, cessat enim ratio differendi.

47 NON requiritur de necessitate in baptismo, quòd sit aliquis leuans, id est patrinus, sed de bene esse est: secundum Thom. 3. part. quæstio. 67. a. 7. quia paruuli de nouo venientes ad fidem, indigent instructore in spiritualibus, & ad hoc tenentur compatres, quando puer alium instructorem nō haberet.

48 QVAMVIS nō baptizatus possit baptizare, non tamen leuare baptizatum, vt fuit declaratū in cōcilio Moguntino: quia persona leuans non est necessatia, sicut baptizans.

49 PATER & mater carnales, nō possunt leuare filium. Abbas, monachus vel religiosus, non debent tenere ad baptismum: vt in capitul. non licet. el. 1. de con. d. 4. tamen si tenent, sunt cō patres. Et ne sit confusio, debet esse tantùm vnus principalis leuans. c. de catechismo. de con. d. 4. Alij autem possunt esse coadiutores, sed de consuetudine non seruatur. infrà, Matrimonium. §. 10.

50 MINISTER baptismi est sacerdos parochialis: secundum Th. 3. par. q. 67. a. 1. 2. 3. 4. & 5. nec alius sine eius vel Episcopi licentia, cessante articulo necessitatis, debet baptizare, quàm proprius sacerdos, etiam pręsente Episcopo. Potest baptizare etiam ipse Episcopus, propter excellētiam. Et sacerdos non proprius baptizans extra articulum necessitatis, est irregularis. ca. 1. de ele, non ori. mi. sed in necessitate quilibet homo sciens, & potens proferre verba, potest baptizare: vt suprà diximus, etiam mulier: quòd sine necessitate si baptizant, efficiunt quidē, sed mortaliter peccant.

51 SOLENNITATES quę fiunt in baptismo, nullus siue in necessitate siue extra, debet facere, nisi sit proprius sacerdos, vel Episcopus, vel de eorum licentia.

52 PRAE-

52 PRÆSENTE proprio sacerdote etiam in necessitate, nullus alius debet baptizare: nec præsente sacerdote, non sacerdos, nec præsente diacono, non diaconus: nec præsente subdiacono, non subdiaconus: nec præsente clerico, non clericus: nec præsente fideli, infidelis: nec præsente viro, fœmina. si tamẽ ille, cui incumbit, vult, & scit baptizare, & potest, alias succedens ordine dicto potest baptizare. hæc ex Sanct. Thom. suprà. & capitu. in necessitate, & multis capitul. alijs. de cõ. d. 4.

53 NVLLVS seipsum baptizare potest c. debitum de bap. dicit tamẽ Th. in 4. senten. d. 5. quod Inno. 3. in quadam decretali, dicit, quòd quidã Iudæus seipsum in aquam immersit dicens. Ego baptizo me in nomine, &c. si decessisset, ad patriam euolasset, quod intelligendum est ex vi contritionis, ex qua hoc procedere videbatur, vel etiã baptismi in voto. An plures possint baptizare eundem, dictum est suprà §. 13.

54 MALVS minister baptizans: secundum Tho. 4. sen. q. 5. q. 2. a. 2. confert sacramentum, & rem sacramenti, quia bonitas ministri, non est de substãtia baptismi: & gratia, & character causantur ex opere operato. Peccat tamen minister existẽs in mortali, si solenniter, vel sine necessitate baptizet: nec est perplexus, quando ex officio sibi incumbit, quia potest conteri, & pòst baptizare.

55 EXTRA casum necessitatis accipiens baptismum à præciso ab ecclesia, peccat. Si verò non sit præcisus, potest recipere, dummodo non inducat eum ad baptizandum. ex Sanct. Tho. suprà

56 SI sacerdos non vult sine pecunia baptizare, ipse qui offert puerum potius baptizet, si alium clericum non habet. quam pecuniam, det sacerdoti simoniacè, quia mortaliter peccaret. Aquam tamen pro baptismo potest emere, si aliter habere non potest. Si verò baptizandus sit adultus, non debet dare pecuniam, sed sufficit, quòd petat baptismum, quia baptizatur baptismo flaminis, ex S. Tho. 4. sent. d. 5. q. 2. a. 2. quol. 5. ad 2. Quidam tamen dicunt, quòd hoc non est simoniam committere, sed vexationem suam redimere: sed primum melius videtur, quia non dicitur quis redimere vexationem eius. cuius nõ est in possessione: infrà simonia. §. 29. Caieta. nihilominus, secunda secũdæ. q. 100. a. 1. tenet quòd quando infans est baptizandus, & renuente sacerdote sine pecunia baptizare, non apparet aliud remedium, quo puer possit baptizari, licitum est dare pecuniam sacerdoti, vt baptizet, non emendo sacramentum, sed pueri vexationem redimendo. & hanc viam ipse Caiet. approbat pro meliori: quam etiã sequitur Pan. in c. cũ in ecclesiæ. de simo. & sic esse teneo rationabiliter: licet alij videantur tenere oppositum, sed non omnes.

57 BAPTIZARE nõ potest dęmõ, quia hæc dispensatio est commissa homini, & non angelo. secundum Th. suprà. Tamen si certum esset bonum angelum aliquem baptizasse: præsumendum esset, quòd ex diuina commissione hoc fecisset, & sic esset baptizatus.

58 INTENTIO faciendi, quod facit ecclesia in baptizãte, de necessitate requiritur. nec est necessarium, quòd sit actualis, sed sufficit quòd prius hoc intenderet. Ideò qui nõ est rationis compos: vt ebrius, furiosus, lunaticus, stultus, & huiusmodi, non possunt baptizare, nisi quando habent lucida interualla S. Tho. suprà.

59 BAPTIZANS ludendo, intẽdẽs tamen facere, quod facit ecclesia, sicut dicitur Athanasium fecisse, verè baptizat, & sic fuit iudicatum ab Alex. Episcopo. ex S. Thom. suprà, in expositione literæ.

60 SI quis baptizaret sine intentione faciendi, quod facit ecclesia, si talis baptizatus est adultus, est securus de salute, quia bonum propositum eũ saluat, nesciens intentionem baptizantis. Si est puer, credendum est, quòd

Deus

Deus suppleat, secundum opinionem quam recitat. Tho. in 4. sent. suprà. & in 3. part. videtur eâ improbare. Tab. tamen hoc pro meliori, & si constaret postmodùm de intentione baptizantis, deberet puer iterum sub conditione baptizari, quia intẽtio, vt diximus, necessaria est.

61 RECTA intentio non est necessaria, dummodò intendat baptizans cõferre sacramentum: secundum Tho. suprà. & Pan. in ca. fi. de bap. Similter non requiritur bonitas, neque fides: vt ex prædictis patet. ex Thom. 4. sen. d. 6.

62 CREDENS baptizare Socrat. & baptizat. Io. verè baptizat: secundum Th. 4. sen. d. 30. q. 1. a. 1. ad 3. quia character baptismalis non causatur ex intentione baptizantis directè, sed ex elemẽto materiali exterius adhibito. Intentio autem operatur, vt dirigens, elemẽtum materiale solum ad effectum proprium.

63 QVANDO baptizatur monstrũ, si clarè apparet, quòd sint duæ animę, quia sunt duo capita & duo pectora, &c. baptizentur sigillatim vnus post alium. Si verò non potest decerni, primò baptizetur vnus determinatè, videlicet, hic, vel hic, & non vagè, pòst, alius sub conditione S. Tho. in ql.

64 OMNES tenentur baptizari, quia sine baptismo salus non est, etiã quòd essent in vtero sanctificati, quia per baptismum accipiunt characterem, quo Christo figurantur, quem per sanctificationem non habent. Thom. 3. par. q. 68. a. 1.

65 BAPTIZANDI nõ sunt persistẽtes in mortali voluntariè, quia Christo sic incorporati non possunt. Si tamen baptizentur, recipiũt characterẽ alijs concurrentibus: secundum Tho. suprà. non autem recipiunt gratiam, sed recedente fictione, & volũtate peccandi, baptismus incipit habere effectum suum, ita quòd peccata præcedentia per baptismum delentur, quo ad culpam, & pœnam: sequentia verò tantùm quo ad culpã, mediante contritione. Tho. 3. part. suprà. 69. q.

66 PECCATORIBVS baptiratis nulla pœnitentia satisfactoria est imponẽda, hoc enim esset iniuriam facere passioni, & morti Christi, quasi ipsa nõ esset sufficiẽs ad satisfactionẽ. Th. 3. part. q. 68. a. 5. iniungendum tamen eis est, vt malè oblata restituant si habent, quia tenentur cessare à peccato, & læsum placare, & tenentur conteri de mortalibus, si habent, non autẽ confiteri, quia primum sacramentum est baptismus. Tho. suprà, a. 6.

67 IN habentibus rationis vsum baptizandis, requiritur intentio recipiendi sacramentum, aliter non recipiunt, & quando clarè sciretur, non essent baptizandi, non autem in pueris. Th. ibi, a. 7. Nec est necessaria fides ad recipiendum characterem, quamuis sit necessaria ad recipiendum gratiam. In pueris autem sufficit intentio parentum, seu fides communis ecclesiæ. Th. suprà, a. 8.

68 PVERI infidelium inuitis parẽtibus baptizari non debẽt, quia est contra ius naturale, si nõ habent vsum rationis. Si tamen baptizentur, secũdum Tho. sunt baptizati. 3. par. q. 68. a. 10. & quòd hæc sit opinio Thom. Caiet. ibi expressè dicit, quòd S. Thom. hoc supponit. Et ad hoc multum facit authoritas Aug. quam adducit Tho. ibi. 3. part. suprà, dicentis, quòd voluntas patrum, scilicet Iudæorum, nõ nocet filijs Pe. de Pa. 4. sent. d. 4. q. 4. vlt. dicit, quòd non debent baptizari, propter rationes S. Tho. & quòd si baptizentur, non sunt baptizati. affirmat, quia non adest consensus parentum, Angelica, verbo baptismus. 6. §. 11. & 12. post Sco. dicit, quòd possunt baptizari, & tenet quòd debent baptizari, quia possunt vendi, ergo à fortiori baptizari. Hoc argumentũ & alia, soluit Caiet. in 3. part. q. suprà. Hæc opinio est contra communẽ vsum ecclesiæ, quẽ in sacramẽtis debemus sequi. Opinio ergo S. Thom. verior est & securior, & ideò sequẽda. Si tamẽ vnus parentũ consentiret, possent baptizari, vel alter eorum, si veniret ad fidẽ, dari deberet eidem filius: secundũ Th. 4. sent.

stat.d.39.q.1.a.4. ad 4. Si verò dicti pueri iam incipiunt habere rationis vsum, & consenserint, baptizari possunt inuitis parentibus.iam enim incipiunt esse sui iuris,quantũ ad ea,quæ ad diuinum ius pertinent, & possunt persuasione induci ad fidem, non coactione:secundum Tho.3.part,suprà.

6? FVRIOSI,& amentes à natiuitate,qui nunquam habuerunt rationis vsum,neque lucida interualla,sunt baptizandi, sicut pueri in fide ecclesiæ. Amentes verò, qui prius sanæ mentis fuerunt,si quando sanæ mentis erant, constat eos habuisse voluntatem ad baptismum, superueniente amentia, vel furia.sunt baptizandi, etiam inuiti.Secus si dum essent sanę mentis,nullum signum apparuit in eis ad baptismum. Si verò fuerunt amentes etiam à natiuitate, tamen aliqua habent lucida interualla, debent quando habẽt lucida interualla,baptizari, si petunt: & etiam constituti in amentia, si tamen prius voluerũt baptizari. Melius tamen est, vt expectetur lucidum interuallum,nisi mortis periculũ imminear, vt deuotius sacramentum recipiant.Idem dic dormientibus: secundum Tho.suprà.

7? QVVM omnino coactè quis baptizatur interiori voluntate retinente, non est baptizatus: qui autem coactè conditionaliter baptizari vult,vt scilicet mortem fugiat, non tamen sponte recipit,est baptizatus,si intendit recipere sacramentum, licet nõ recipiat gratiam, & cogendus est seruare fidẽ, vt in c. maiores.de pap. & secundum Arc.floren.

7? BAPTISMVS secundum Tho.3.par.q.69.a.1.& 4.sen.supra. quãtum est de se, tollit omnem culpam originalem,mortalẽ,& venialem, & omnẽ pœnam debitam solui in purgatorio, vel in inferno.ca.regenerante.de con.d.4. quamuis quandoque culpa venialis post baptismum remaneat,mortali sublata culpa, propter indispositionem recipientis. Non tamen tollit pœnam, quæ debetur in foro exteriori,secundum Tho.Et dicit Petr. de pa.quòd non tollit suspendium à fure,nec pœnam ecclesiasticam, vt irregularitatem, quæ ex bigamia contrahitur,sed illam,quæ sequitur homicidium,secundum veriorem opinionẽ. c.si quis viduam.d.50.glo,tamẽ in ca. deinde.d.26.videtur dicere,quòd tantùm tollit illam, quæ sequitur homicidium cum peccato. infrà. Bigamia. §.8. Irregularitas.§. 87. Ex his sequitur,quòd quis accusari possit in iudicio de his,quæ ante baptismum fecit: secundum Pa.in c.de his.de accus.

7? BAPTISMVS delet infamiam in c.sine pœnitentia.de con.d.4.ibi glos. quæ per baptismum tolluntur peccata, & consequenter, quæ ex peccatis inquantũ peccata,consequuntur,quia infamia sequitur peccatum sub ratione peccati, ideò tollitur. secus de irregularitate, vt suprà est dictum.§.71. Multos alios effectus efficit baptismus: nã characterem imprimit, gratiam confert, nisi sit obex impediens: & potestatem confert homini,ad alia sacramenta recipienda.

BELLVM.

1 BELLVM iustum dicitur,quando adsunt hæc tria,videlicet,authoritas principis.de qua 23.q.1.ca. culpatur.iusta causa bellandi. de qua in ca. dominus noster. 23.q. 2. & recta intentio bellantium .d.qua in d. ca.culpatur.Nomine principis, intellige Papam,Imperatorem, Regem. dominũ liberum superiorem non habens. 23. q.1.ca.1.& secundum Innocen.in. ca. olim. el 2. de resti. spo. Rex Franciæ, Hispaniæ,& similes, superiorem non recognoscunt. Quantum verò ad bellandum resistendo impugnantibus, non requiritur dicta authoritas,secundum Archie.Flo,3.part.tit.4. ca. vlti. quia de iure naturali, licet vim vi repellere à se, & à socijs, cum moderamine inculpatæ tutelæ, & incontinentiæ.in c.significasti.el.1.de homi.

2 QVO ad causam Tho.secunda secundæ.q.4.tunc dicitur iusta, quando vlciscuntur iniuriæ,quas populus, vel ciuitas vindicare neglexerit. vt in dicto capitul. dominus noster si sint.

contu-